

AZ ART DECÓTÓL A MODERNIZMUSIG – EGY MŰVÉSZHÁZASPÁR OTTHONAI

KAESZ GYULA ÉS LUKÁTS KATÓ HÉTKÖZNAAPJAI ELEVENEDNEK MEG A WALTER RÓZSI-VILLÁBAN

Budapest, 2024.05.15. – *Kaesz otthonok 1925–1960* címmel 2024. május15-től látogatható a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) intézménye, a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ (MÉM MDK) és az Iparművészeti Múzeum közös, új állandó kiállítása a Bajza utcai Walter Rózsi-villában. A MÉM MDK első kiállítóhelyén megtekinthető tárlat Kaesz Gyula (1897–1967) belsőépítész, bútortervező és felesége, Lukáts Kató (1900–1990) grafikusművész hat otthonának és egy nyaralójának berendezését mutatja be az 1936-ban épült modern villa egyes szobáiban. A kiállítás kurátora Horányi Éva, az Iparművészeti Múzeum bútorgyűjteményének főmuzeológusa, aki több éve foglalkozik a két, szorosan összefüggő életmű kutatásával.

Kaesz Gyula és Lukáts Kató munkásságával talán még az is találkozott, aki nem ismerős a grafika és a belsőépítészet területén: Kaesz Gyula nevét viseli egy budapesti faipari technikum és szakképző iskola, a bútorstílusokat bemutató könyvének kilencedik kiadását pedig jó eséllyel megtaláljuk ma is számos könyvesbolt polcain. Kaesz Gyula belsőépítész és bútortervezői tevékenysége mellett publicistaként és az Iparművészeti Főiskola oktatójaként központi alakja volt a 20. század iparművészetének, a későbbi évtizedek legkiemelkedőbb belsőépítészeti, ipari formatervezői tanultak nála.

Bár elsősorban az iparművészetben tevékenykedett, Kaesz Gyula építészeti munkái is ismertek: ezek közül a kassai kereskedelmi bank és a Nemzeti Takarékpénztár épületeit emelhetjük ki, valamint több családi házat is tervezett. Kiállításokkal is foglalkozott: ő készítette a milánói Triennale belsőépítészeti terveit 1933–1936 közt, az 1937. évi párizsi világkiállítás magyar pavilonját, az 1947. évi közlekedési kiállítást, de több nyomtatvány-, reklámgrafikai tárlat is a nevéhez fűződik. Szerkesztőként vagy szerzőként részt vett a szakfolyóiratok, úgy, mint *A Bútor*, *Tér és Forma* és az *Új Építészet* munkájában is. Alapító tagja volt a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének, és a háború után újjáalakuló Magyar Építőművészek Szövetségének is. Feleségét, Lukáts Katót az alkalmazott grafika területének egyik meghatározó alkotójaként tartjuk számon. Nevéhez fűződik az 1930-as évek emlékezetes reklámgrafikai munkái (pl.: Stühmer termékek csomagolása), míg a háború utáni időszakból mesekönyv- és tankönyv-illusztrációi ismertek, melyeken nemzedékek nőttek fel (*Ablak-Zsiráf*, *Mesebolt*, *Zengő ABC*).

A Walter Rózsi-villa 2022-es *Szjntér és Lakótér – Modern lakóházak Magyarországon 1928–1945* című első állandó kiállítása után a harmincas évek magyar iparművészetének gazdag világát ismerheti meg a látogató. A bútorok, textilminták és csomagolástervek segítségével a magyar bútortervezés és grafika kimagasló művészeinek kreativitása, napjainkat is meghatározó vizuális hatása szintén megelevenedik, bepillantást enged a harmincas évek modernista otthonaiba.

A *Kaesz otthonok 1925–1960* című tárlat különlegessége, hogy a művészházaspár több mint négy évtizednyi közös életének tereit, tárgyait egy helyszínen mutatja be. (A tárlat gerincét a MÉM MDK közelmúltban megvásárolt bútorai és a korábban a múzeum gyűjteményébe került tervrajzok és fotók képezik.) A kiállítás berendezett tereiben nyomon követhetjük a hazai bútortervezés változását az 1920-as évek art deco darabjaitól az 1930-as és 1940-es évek mérsékelt modernizmusáig. A MÉM MDK munkatársai a 20. századi magyar lakásművészet kiemelkedő értékeként számontartott lakás eredeti állapotát is megörökítették.

További műtárgyak érkeztek a Walter Rózsi-villába több jelentős intézményből Kaesz tervezői életművének minél teljesebb bemutatása érdekében: az Iparművészeti Múzeumból bútorok, dísz tárgyak és kisnyomtatványok, a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményéből pedig a házaspár első közös lakásába tervezett különleges art deco hálósobabútor-garnitúra. Igazán kivételes, a házaspár életét dokumentáló és eddig még nem látható felvételeket is bemutat a MÉM MDK a Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum jóvoltából. A HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Művészettörténeti Intézetének Adattárából érkező Kaesz-bútortervek és szentendrei nyaralójuk tervei pedig érzékletesen reprezentálják a tervezőházaspár közös alkotómunkáját és otthonainak hangulatát.

A kiállítást az Iparművészeti Múzeum gondozásában megjelenő gazdagon illusztrált, magyar-angol nyelvű katalógus kíséri. Még idén júniusban és augusztusban nyári táborok, szeptembertől pedig múzeumpedagógiai programok és szakmai beszélgetések segítségével kerülhetnek közelebb a látogatók Kaesz Gyula és Lukáts Kató alkotótevékenységéhez, művészi örökségéhez.

A VII. kerületi Bajza utca 10. alatt található Walter Rózsi-villában lévő kiállítás **2024. május 15-től 2025. decemberéig** szerdától vasárnapig 10-18 óra között látogatható.

Sajtókapcsolat:

MMA Titkársága, Kommunikációs Főosztály

E-mail: sajto@mma.hu

A MÉM MDK-ról

A Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ (MÉM MDK) a Kárpát-medence legjelentősebb építészeti közgyűjteménye, amely a magyar építészet meghatározó alkotóinak és alkotásainak, dokumentumainak felkutatásával, gyűjtésével, kezelésével, illetve a magyar örökségvédelem intézményi szintű archiválásával, örökségvédelmi kutatással és dokumentálással foglalkozik. A két elődintézmény 2017-es integrációjával páratlan méretű és gazdagságú adattár, irattár, könyvtár, tervtár és fotótár jött létre, amelyet makettgyűjtemény, képzőművészeti anyag és a magyar építészet kiemelkedő alkotóihoz kötődő személyes tárgyak sokasága egészít ki.

A Magyar Kormány 1771/2017. (XI.7.) Kormányhatározata döntött a Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ (MÉM MDK) létrehozásáról a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) fenntartásában. A kormányhatározat értelmében az MMA tulajdonába került a Budapest VII. kerület, Városligeti fasor 9-13. szám alatti, 33505 helyrajzi számú egykori BM-kórház épületegyüttese, azzal a céllal, hogy itt valósuljon meg a MÉM MDK végleges elhelyezésére szolgáló beruházás. A 257/2020. (VI. 3.) Kormányrendelettel az épületegyüttes rekonstrukciójának megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyeket a Kormány nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé, a beruházást kiemelten közérdekűvé nyilvánította. A közintézményi funkciók ellátására szolgáló épületegyüttest a 2023-ban lezajlott tervpályázat nyertese, a BIVAK studio Kft. és a Tér és Forma Építés Iroda tervezi.

A beruházás első ütemében, 2020 és 2022 között valósult meg a Walter Rózsi-villa felújítása és átalakítása. A villa a *Szűntér és Lakótér – Modern lakóházak Magyarországon 1928–1945* című, két éven át látható kiállítás után a *Kaesz otthonok 1925–1960* című állandó tárlattal nyit újra. A villa és a környék építésének és felújításának rövid történetét a **Fasori históriák** című kiállítás mutatja be a ház földszintjén.